

FRA IDÉ TIL VIDEN
DET FRIE FORSKNINGSRÅD

Indhold

4	Forord
6	Det Frie Forskningsråds struktur
8	Rådgivningsfunktion
10	Fondbfunktion
14	Ansøgningsproces
17	Internationalt samarbejde
18	Organisation

Det Frie Forskningsråd (DFF) støtter konkrete forskningsaktiviteter inden for alle videnskabelige områder, som er baseret på forskernes egne initiativer, og som styrker kvaliteten og internationaliseringen af dansk forskning. Det Frie Forskningsråd giver endvidere forskningsfaglig rådgivning inden for alle videnskabelige områder til videnskabsministeren, Folketinget og regeringen. Rådet bidrager desuden til at styrke formidling og anvendelse af forskningsresultater og deltager i internationalt forskningssamarbejde.

Det Frie Forskningsråd består af en bestyrelse og fem faglige forskningsråd:

- Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation (FKK)
- Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers (FNU)
- Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv (FSE)
- Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom (FSS)
- Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion (FTP)

Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråd bidrager til at styrke dansk forskning af højeste kvalitet nu og i fremtiden. Den frie forskning gør det muligt fortsat at realisere de behov, samfundet har for viden og udvikling. Det er afgørende for dansk forskning, at talentmassens potentialer udvikles, og at et stærkt grundlag for fremtidens strategiske satsninger kan sikres.

Det Frie Forskningsråd har en fonds- funktion og en rådgivningsfunktion. Rådet har til hovedformål at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer og at give forskningsfaglig rådgivning i tilknytning hertil.

Det Frie Forskningsråd (DFF) blev oprettet den 1. januar 2004 og samlede dermed de eksisterende statslige forskningsråd i ét råd. Rådet arbejder for at udbygge og sikre grundlaget for dansk forsknings konkurrenceevne ved at støtte den forskerinitierede forskning,

der bygger på forskernes egne ideer. Rådet bidrager dermed til, at Danmark har mulighed for at opretholde forskning af høj kvalitet inden for alle videnskabelige områder.

Det Frie Forskningsråds midler udmøntes gennem åben konkurrence. Midlerne er ikke på forhånd afsat til særlige forskningsformål fra politisk side, men tildeles den enkelte forsker, som på baggrund af kvalifikationer og viden ønsker at realisere egne forskningsideer af høj kvalitet. Det Frie Forskningsråd støtter således alle typer

af forskning, fx grundforskning og anvendt forskning, så længe forskningen er forskerinitieret.

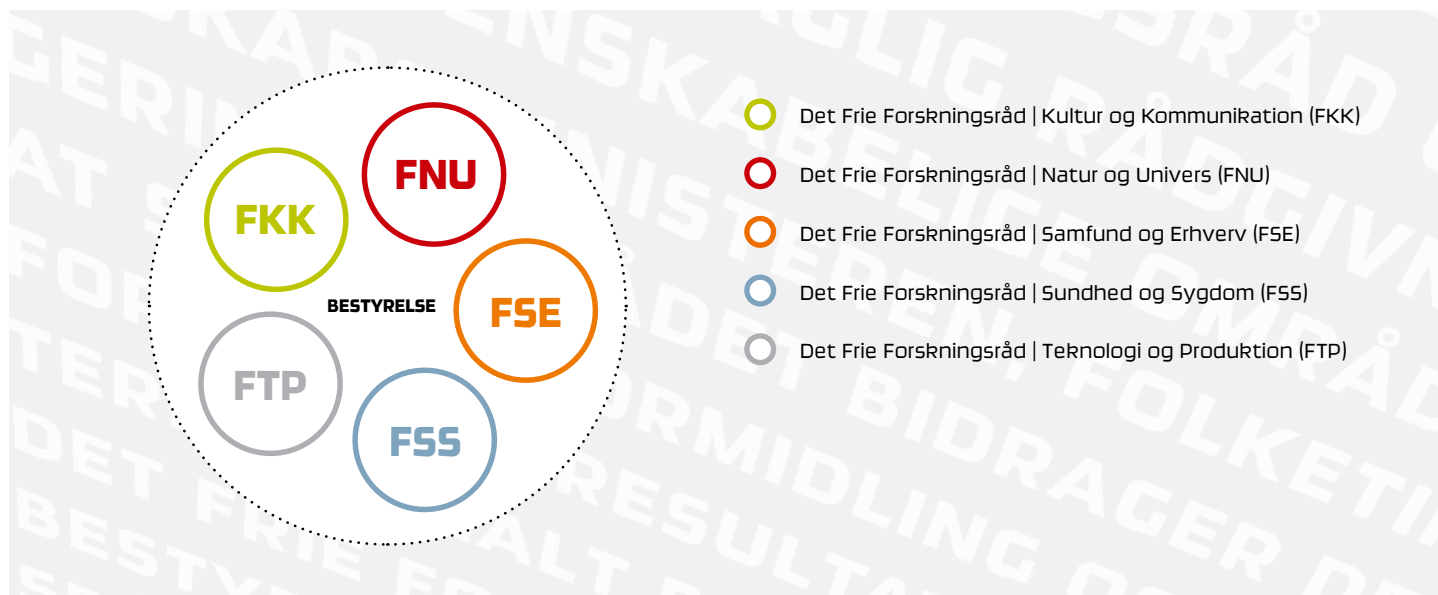
Det Frie Forskningsråd giver endvidere forskningsfaglig rådgivning inden for alle videnskabelige områder til videnskabsministeren, Folketinget og regeringen. Rådet består af i alt 97 anerkendte forskere og dækker derfor bredt i sin faglige rådgivning. Rådet bidrager desuden til at styrke formidling og anvendelse af forskningsresultater og deltager i internationalt forskningssamarbejde.

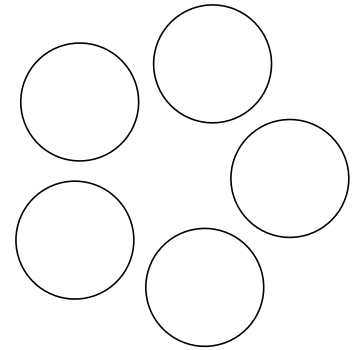

Det Frie Forskningsråds struktur

Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråd er et uafhængigt råd, som sekretariatsbetjenes af Center for fri forskning og forskeruddannelse

---

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd samler de fem faglige råd og varetager gennem dem den faglige rådgivning, som går på tværs af to eller flere råd. Bestyrelsen har ikke bevillingskompetence, men træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige råd. Bestyrelsen består af ni anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådet består af 15 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådet består af 16 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer (fx udviklingsforskning, kønsforskning, kulturgeografi). Rådet består af 15 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådet består af 20 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, hvor udgangspunktet er et anvendelsesperspektiv rettet mod løsning af problemer eller mod nye måder at dække samfundets behov på. Rådet består af 22 anerkendte forskere.

Beskikkelse af Det Frie Forskningsråds medlemmer

Rådsmedlemmer udpeges og beskikkes af videnskabsministeren efter offentlig indkaldelse af forslag. En beskikkelsesperiode strækker sig over fire år med mulighed for genbeskikkelse i yderligere to år. I 2008 er 38 medlemmer kvinder, mens 59 er mænd, hvilket svarer til en fordeling på 39 % kvinder og 61 % mænd.

Rådgivningsfunktion

Det Frie Forskningsråd yder forskningsfaglig rådgivning til Folketinget, videnskabsministeren og andre instanser, der rekvirerer råd. I 2007 behandlede rådet 445 sager om forskningsfaglig rådgivning. Dette dækker:

- Høringssvar til relevante love og forskningsfaglige spørgsmål
- Indstillinger og udpegninger til råd, nævn og udvalg
- Rådgivning om fondssager fra andre fonde
- Internationale høringssager

En forespørgsel om forskningsfaglig rådgivning vil oftest blive rettet til Det Frie Forskningsråds bestyrelse, som koordinerer sagen med de relevante faglige råd. En rådgivnings-sag involverer ofte flere fagområder, og her er Det Frie Forskningsråds faglige bredde en styrke.

Den forskningsfaglige rådgivning, som Det Frie Forskningsråd yder, varetager samfundets forskningsmæssige interesser. Rådet er oprettet på baggrund af armslængdeprincippet og er dermed uafhængigt af politiske interesser.

Det Frie Forskningsråds indstillinger og udpegninger af personer til råd, nævn og udvalg er en vigtig opgave, fordi rådet opererer som garant for, at de relevante kandidater har den nødvendige faglige tyngde og den rette faglige profil til funktionen.

Andre fonde rekvirerer råd i forbindelse med forskningsfaglig vurdering af ansøgninger eller med forslag til medlemmer af ekspertudvalg eller eksterne bedømmere.

Det Frie Forskningsråd ønsker at varetage rådgivningen kompetent og fagligt forsvarligt. Derfor henstiller rådet, at henvendelser om forskningsfaglig rådgivning fremsendes med to måneders frist.

Det Frie Forskningsråd fungerer som ekspertisens samlingspunkt. Rådets medlemmer er aktive forskere med højt kvalificeret videnskabelig baggrund, og medlemmerne er blandt de fremmeste eksperter inden for deres felt. Rådsmedlemmerne er ansat enten ved offentlige forskningsinstitutioner eller i private virksomheder.

Det Frie Forskningsråd fungerer som ekspertisens samlingspunkt. Rådets medlemmer er aktive forskere med højt kvalificeret videnskabelig baggrund, og medlemmerne er blandt de fremmeste eksperter inden for deres felt.

Fondsfunktion

Det Frie Forskningsråds hovedopgave er at støtte den forskerinitierede forskning. Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd træffer beslutning om fordeling af rådets finanslovsramme til de faglige områder. Sigtet er at skabe sammenhæng mellem udviklingen i forskersamfundet og de midler, der kan søges om. Herudover tager bestyrelsen særlige initiativer for at løse

forskningsmæssige problemstillinger. I disse år har bestyrelsen valgt at fokusere på følgende særlige initiativer:

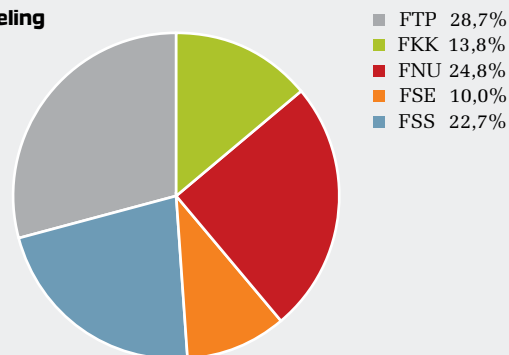
- Forskningens vækstlag
- Kvindelige forskningsledere
- Internationalisering

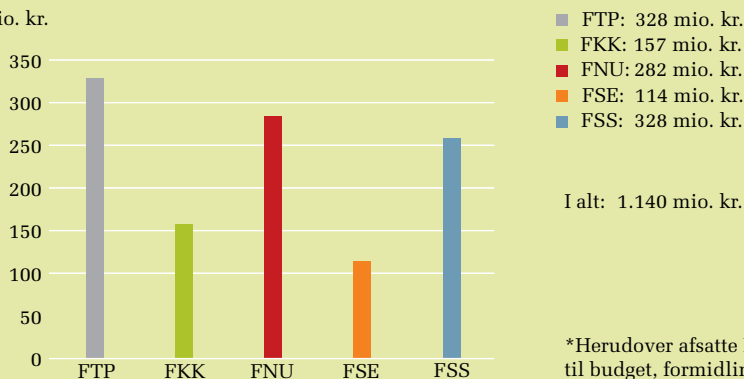
Fordeling af Det Frie Forskningsråds midler blandt de faglige råd

Det Frie Forskningsråd havde i 2008 mere end 1 mia. kr. til rådighed, og bestyrelsen valgte at fordele midlerne således til de faglige råd:

Procentvis fordeling af midler blandt rådene 2008

I 2008 blev de faglige råd følgende beløb til disposition:

*Herudover afsatte DFF midler til budget, formidling m.m.

Det Frie Forskningsråd er meget opmærksom på den skævridding, der stadig er mellem kønnene, når det gælder om at få en bevilling fra rådet. Hensynet til ligestillingsproblematikken integreres blandt andet i rådets særlige initiativer for kvinder.

I 2008 og 2009 har DFF haft stort fokus på, at en voksende andel af bevillingerne gives til forskningens vækstlag og kvindelige forskere.

Det Frie Forskningsråd ser et behov for at gøre en ekstra indsats for forskningens vækstlag, herunder de kvindelige forskere. Det drejer sig om generelt at sørge for, at vores talentmasse har de bedste muligheder for udvikling. Danmark har ikke råd til at rekruttere fremtidens forskere fra en reduceret talentmasse. Hvis vi fortsat ønsker at have en bred elite, dvs. et stort antal ekstraordinært dygtige forskere, så er det nødvendigt at pleje forskningstalenterne, fra de er helt nye. Derfor ser rådet meget positivt på regeringens målsætning i globaliseringsstrategien, om at der fra 2010 skal nyoptages 2.400

ph.d.-studerende årligt. Men det er samtidig på tide at tage næste skridt i betragtning: Hvordan får vi størst mulig glæde af de mange nyslåede forskere om nogle år? Det vil være spild af ressourcer at uddanne folk uden at aktivere deres erhvervede kompetencer efterfølgende. Derfor er Det Frie Forskningsråd meget opmærksom på forskerrekruttering i disse år. Det er vigtigt, at ressourcerne prioriteres, så vi ikke blot får realiseret en stor mængde forskeruddannede, men at vi rent faktisk får givet de bedste af disse muligheder for at arbejde som forskere til gavn for det danske samfund.

Det Frie Forskningsråd behandler årligt flere tusinde ansøgninger og mange yderst støtteværdige ansøgninger imødekommes. Bevillinger fra Det Frie Forskningsråd spænder fra mindre bevillinger til tocifrede millionbeløb, idet rådet tager udgangspunkt i forskningsmiljøernes behov. Succesraten for ansøgt beløb ligger under 20 procent.

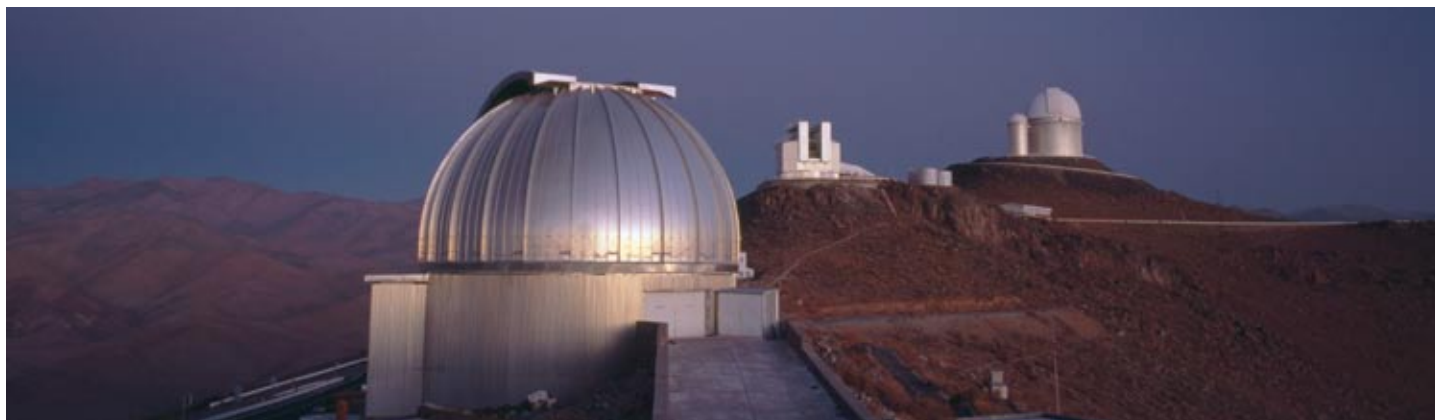
Oversigt over typer af virkemidler

Det Frie Forskningsråd udbyder et større antal virkemidler, idet rådet ønsker at imødekomme danske forskningsmiljøers behov for støtte bedst muligt. Af samme grund revideres de enkelte virkemidler løbende. Udbudet af virkemidler kan opdeles i to kategorier:

- Større virkemidler, der finansierer forskningsprojekter med et varierende antal deltagere
- Mindre virkemidler, der finansierer eksempelvis formidling og internationalisering.

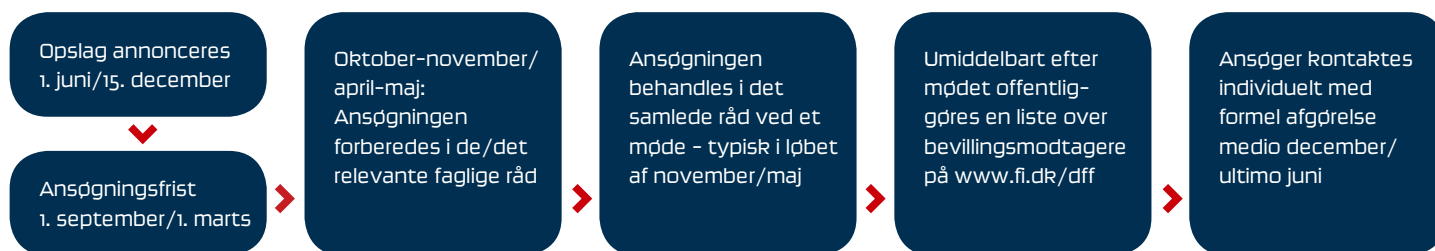
Alle fem faglige råd udbyder støtte til både individuelle forskere og forskergrupper.

Bevillinger fra Det Frie Forskningsråd spænder fra 25.000 kroner til tocifrede millionbeløb, idet rådet tager udgangspunkt i forskningsmiljøernes behov.

Ansøgningsproces

Det Frie Forskningsråd har to årlige hovedansøgningsfrister, som er ens for alle fem faglige råd: 1. marts og 1. september. Hertil kommer løbende samt enkelte ansøgningsfrister for mindre virkemidler. Ansøgningsprocessen er meget smidig – der går fire måneder fra ansøgningsfristen til ansøger kan forvente svar.

Når Det Frie Forskningsråd modtager ansøgninger, sendes disse til alle rådsmedlemmer af det eller de relevante faglige forskningsråd, som foretager vurderingerne. De enkelte råd har forskellige mødedatoer. For hurtigst muligt at kunne give ansøger besked om beslutning lægges en oversigt over givne bevillinger på www.fi.dk/dff umiddelbart efter mødet. Alle ansøgere modta-

ger yderligere et brev fra forskningsrådene med juridisk bindende tilsagn eller afslag. Med afslag følger en kort, faglig begrundelse.

Ansøgninger på over ti millioner kroner sendes yderligere til ekstern bedømmelse i løbet af behandlingsperioden. Tilsvarende sker, hvis rådet mangler habile fagkyndige inden for forskningsfeltet.

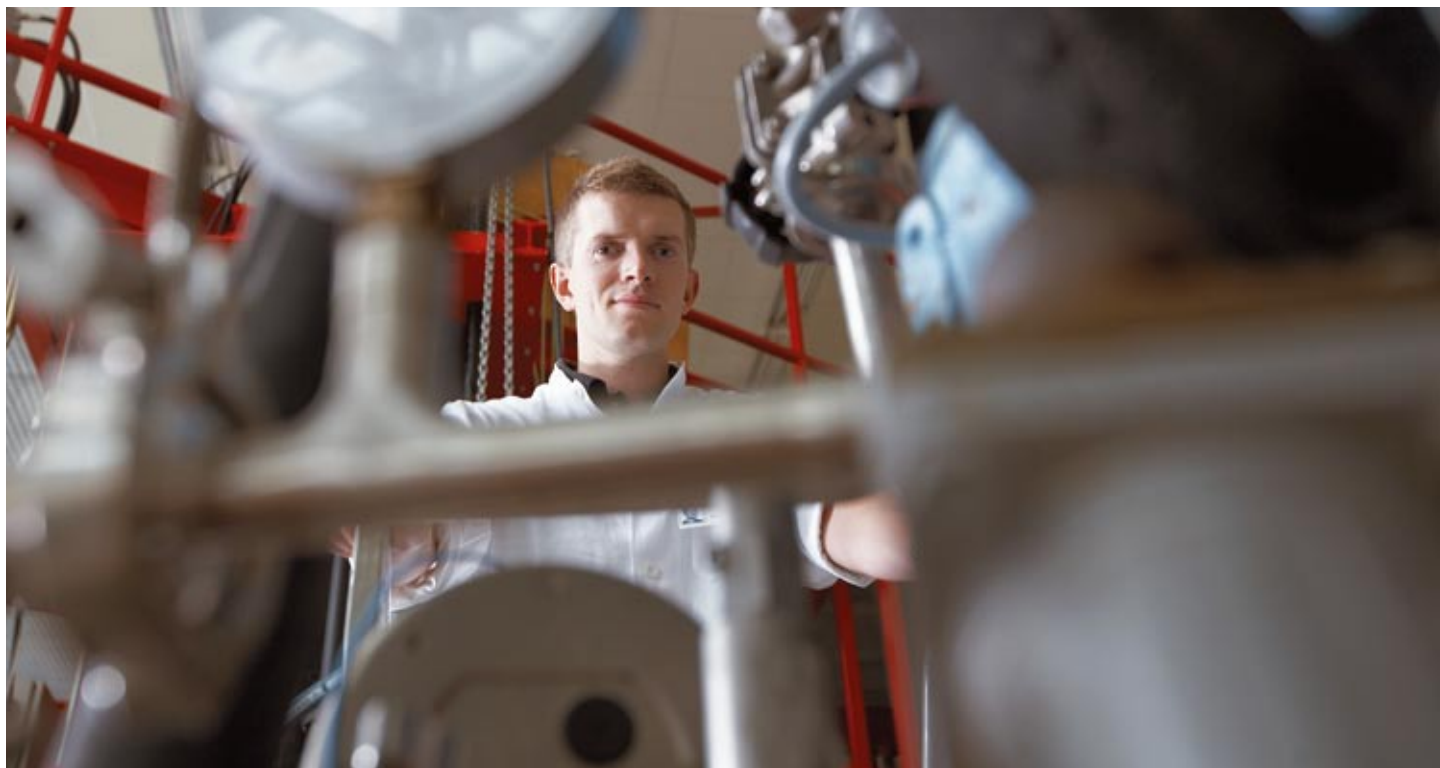
Ansøgningsprocessen er meget smidig - der går maksimalt fire måneder fra ansøgningsfristen til ansøger kan forvente svar.

Vurderingskriterium: Videnskabelig kvalitet

Det Frie Forskningsråd modtager samlet cirka 3.000 ansøgninger årligt. Fordi forskningen foregår i en bottom up-proces uden tematiske bindinger, spænder de ansøgte forskningsprojekter utroligt bredt – der søges om støtte til realisering af

forskning i alt fra diabetes til EU-ret. Derfor er rådets overordnede vurderingskriterium videnskabelig kvalitet. De faglige råd har yderligere præciseringer af kvalitetskriteriet i det halvårslige opslag.

Projekter som finansieres af Det Frie Forskningsråd
har ofte et internationalt perspektiv

Internationalt samarbejde

Det Frie Forskningsråd har som målsætning at styrke og videreudvikle internationaliseringen af dansk forskning. Forskningsophold i udlandet integreres i stigende grad i Det Frie Forskningsråds større bevillinger. Til det formål har også Det Frie Forskningsråd virkemidlet START, som gives til forskere, der planlægger at ansøge om midler i EU eller andre store internationale forskningsfonde.

Et andet internationalt DFF-initiativ er støtte til forskningsophold i udlandet.

For at fremme internationaliseringen af dansk forskning deltager Det Frie Forskningsråd aktivt i en række internationale forskningssamarbejder og -fora. Det Frie Forskningsråd er repræsenteret i European Science Foundation (ESF), som er en sammenslutning af 77 medlemsorganisationer, forskningsråd, akademier og lignende institutioner, der støtter forskning. Endvidere er Det Frie Forskningsråd medlem af EUROHORCs, som er en uformel organisation af formænd for de europæiske forskningsråd. Det Frie Forskningsråds samarbejde med internationale organisationer skal bl.a. sikre, at de bedste danske forskere og forskergrupper får mulighed for at koordinere og udvikle deres forskningssamarbejde på tværs af landegrænserne og dermed ruste Danmark endnu bedre til at møde globaliseringens udfordringer. Endelig deltager rådet i en række ERA-net under EU's rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. ERA-nettene skal bidrage til at udvikle og forbedre samarbejdet mellem natio-

nale forskningsfinansierende enheder, f.eks. forskningsråd og/eller ministerier, og omfatter aktiviteter som gensidig informationsudveksling, analyse og strategi samt opbygning af forskningssamarbejde, herunder – på længere sigt – udbud af transnationale forskningsprogrammer.

Det internationale forskningssamarbejde er en integreret del af rådets fondsfunktion. Rådet justerer løbende sine virkemidler, således at de kontinuerligt understøtter og matcher målet om en stærk dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde.

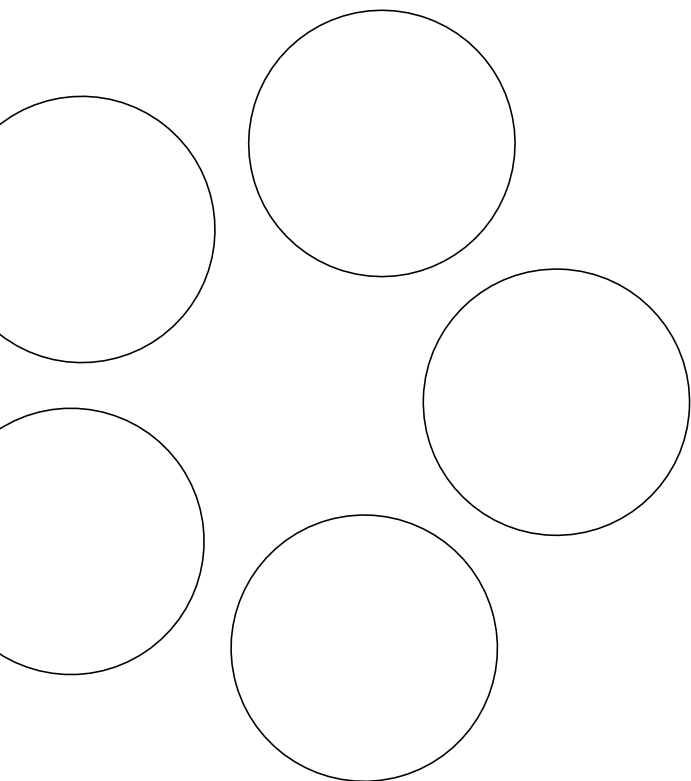
Det Frie Forskningsråd arbejder ud fra en strategi for rådets internationale samarbejde. Med strategien prioriterer rådet sit engagement i internationalt forskningssamarbejde og sætter retning for sin indsats inden for:

- Europæisk forskningssamarbejde
- Globalt forskningssamarbejde
- Nordisk forskningssamarbejde
- Operationelt og bilateralt forskningssamarbejde
- Dansk deltagelse i internationale forskningsinfrastrukturer

Læs mere om Det Frie Forskningsråds internationale samarbejde i publikationen *En verden af viden: Det Frie Forskningsråds internationale samarbejde 2008*. Publikationen findes på DFF's hjemmeside www.fi.dk/dff

organisation

Det Frie Forskningsråd blev oprettet i 2004 som led i reformen af det forskningsrådgivende system.

Det forskningspolitiske landskab i Danmark kan illustreres som figuren til højre viser.

Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation, Danmarks Forskningspolitiske Råd og Koordinationsudvalget for forskning sekretariatsbetjenes alle af Forsknings- og Innovationsstyrelsen, mens Danmarks Grundforskningsfond og Højteknologifonden har egne sekretariater.

Både Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd yder faglig rådgivning samt varetager en fondsfunktion. Fondsfunktionen udmøntes gennem henholdsvis de faglige forskningsråd og programkomiteerne.

Forsknings-og innovationsbudgettet 2008 (mio. kr.)

Danmarks Forskningspolitiske Råd

Danmarks
Grundforsk-
ningsfond

321

Det Frie
Forskningsråd

1.156

Faglige
råd

Det Strategiske
Forskningsråd

816

Program-
komitéer

Højteknologi-
fonden

262

Rådet for
Teknologi og
Innovation

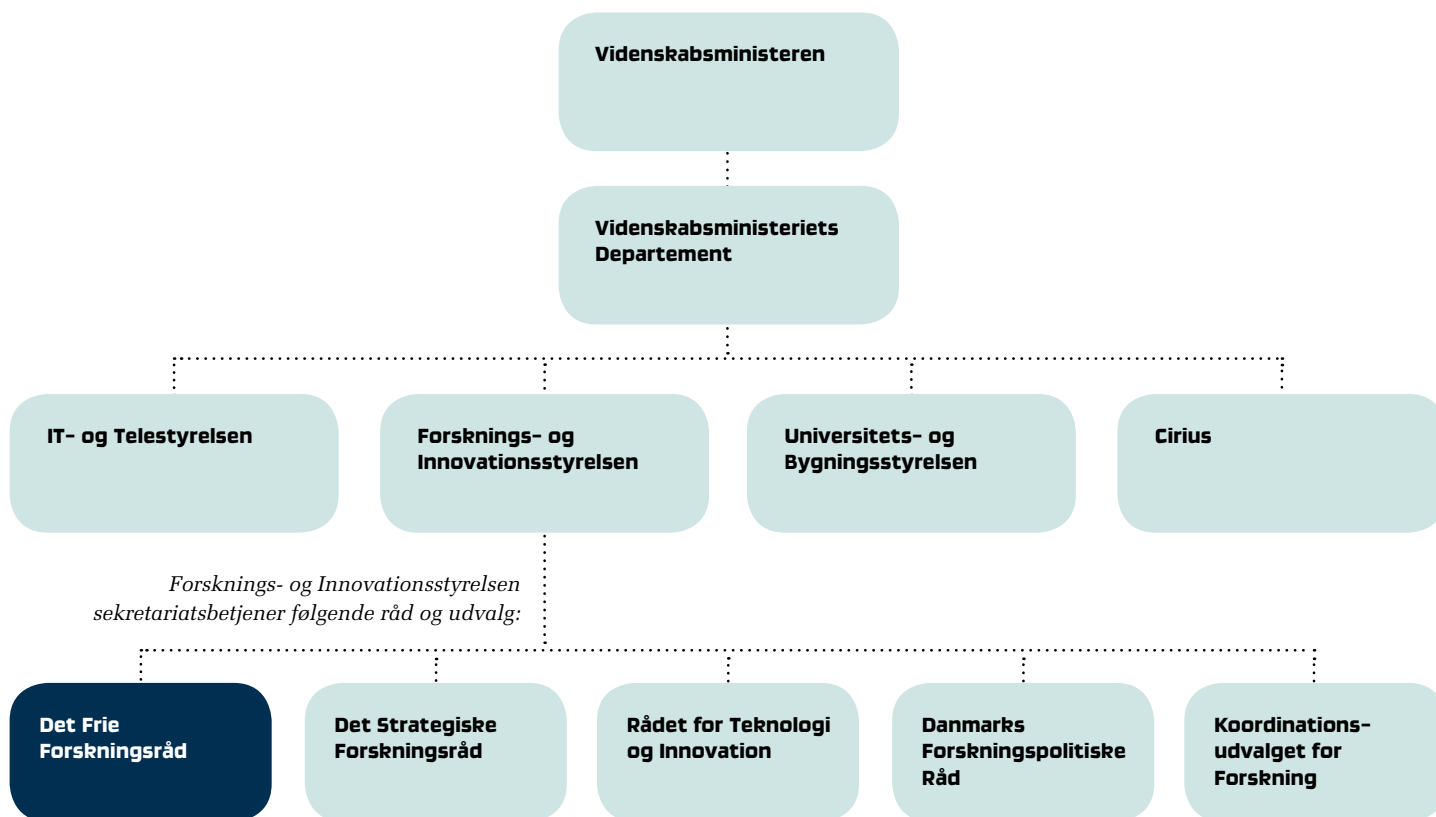
868

Koordinationsudvalget for Forskning

256

Det Frie Forskningsråd i Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Forsknings- og Innovationsstyrelsens (FI) mål er at fremme forskning og innovation af høj international standard til gavn for det danske samfunds udvikling i både økonomisk, kulturel og social forstand.

Center for Fri forskning
og Forskeruddannelse
Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Tlf. 3544 6200
fi@fi.dk

Kontorchef Grete M. Kladakis,
3544 6319, gk@fi.dk

Kontorchef Carsten Aabo,
3544 6373, caa@fi.dk

Kontorchef Grete M. Kladakis

Kontorchef Carsten Aabo

.....
Fra idé til viden. Det Frie Forskningsråd
Februar 2009
.....

Center for Fri Forskning og Forskeruddannelse
Forsknings-og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40, 1260 København K
Telefon: +45 3544 6200
fi@fi.dk/www.fi.dk

Tilrettelæggelse og redaktion: Linn Hoff Jensen/Stine Djørup
Design: Bysted A/S
Foto: Getty Images side 3, 10, 19, 22. Tore Johannesen
side 5, 9, 12, 15. ESO La Cilla Observatory side 13.
Scanpix side 16. Nicola Fasano side 21.
Tryk: Arco Grafisk
Oplag: 1.000
ISBN – trykt version: 978-879-20-8198-8
ISBN – net version: 978-879-20-8199-5

Publikationen udleveres gratis,
så længe lager haves, ved henvendelse til:
Schultz Information
Herstedvang 4
2620 Albertslund
Telefon 4363 2300
Fax 4363 1969
www.schultz.dk
schultz@schultz.dk

Publikationen kan også hentes på Forsknings-
og Innovationsstyrelsens hjemmeside: www.fi.dk
.....

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Bredgade 40
1260 København K

Telefon 3544 6200
Fax 3544 6201

fi@fi.dk
www.fi.dk